

1. Inleiding

Dit is het pedagogisch profiel van 't Klokhuis. Vanaf voorjaar 2005 zijn bij verschillende gesprekken tijdens teamvergaderingen van de eigen groepsleiding en sectorvergaderingen 4-7 en 7+ de onderdelen van dit pedagogisch profiel aan de orde geweest. De pedagogisch medewerkers hebben hier uitvoerig hun mening over kunnen geven en er hun eigen invulling aan gegeven. BSO 't Klokhuis ligt in de nieuwbouwwijk Noordwest op loopafstand van de basisscholen. Er **komen hier** kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar.

2. Indeling in stamgroepen, leidster-kind ratio en het gebruik van de ruimte op 't Klokhuis

BSO 't Klokhuis bestaat uit 3 groepen, maximaal 20 kinderen van 4 – 7 jaar en maximaal 20 kinderen van 7-10 jaar. Vanaf 10 jaar bestaat de mogelijkheid om naar de 10+ groep te gaan. Kinderen moeten dan zelfstandig op de fiets naar onze locatie kunnen komen. Per 10 kinderen wordt 1 pedagogisch medewerker ingezet. Er werken 5 vaste pedagogisch medewerkers bij 't Klokhuis. Kinderen komen uit school op hun eigen groep binnen en eten en drinken hier ook. Er is altijd de mogelijkheid om met kinderen uit de andere leeftijdsgroep te spelen, **in overleg met de groepsleiding**. Kinderen uit de 4 - 7 groep kunnen ook deelnemen aan kookactiviteiten als er op dat moment een voor hun geschikte activiteit is, bijv. het maken van koekjes.

In vakanties voegen we soms groepen samen als er minder kinderen zijn dan gebruikelijk.

D.w.z. de groepen hebben gezamenlijk maximaal 10 kinderen. Ook zoeken we soms aansluiting bij BSO-groepen van een van de andere locaties.

Door de indeling van het gebouw en gebruik van de ruimtes straalt de BSO rust uit. Elke stamgroep heeft een huiskamer. Hier worden ze ontvangen met limonade en wat te eten. Dit is ook de plek voor rustig spel, lekker te zitten of om wat te lezen.

De andere ruimtes nodigen uit tot knutselen, bouwen, stoeien of koken.

De buitenruimte bestaat uit de direct aangrenzende tuin en het schoolplein. De drempel om naar buiten te gaan is erg laag. Vanuit het gebouw is er goed zicht op de kinderen die in de tuin spelen. Als er enkele kinderen op het schoolplein spelen, houden de pedagogisch medewerkers toezicht door regelmatig naar buiten te gaan. Zodra er meer kinderen op het plein spelen gaat er ook groepsleiding mee naar buiten. Zodra kinderen de wijk in willen gaat er een pedagogisch medewerker mee.

Het is belangrijk dat kinderen lekker buiten kunnen zijn. Een schooldag heeft al veel momenten waarbij er binnen stil gezeten moet worden.

Omdat water en zand erg geliefde elementen zijn voor kinderen, om mee te spelen, heeft 't Klokhuis een waterspeelplek met pompen.

3. De visie van 't Klokhuis op kinderen, opvoeden en de rol van de kinderopvang

Het belangrijkste van onze BSO is dat kinderen zich bij ons veilig en vertrouwd voelen. We willen dat ze zich thuis voelen en alle mogelijkheden hebben zich te ontplooien. Wij houden rekening met de individuele behoeften van ieder kind. Door groepsactiviteiten stimuleren we ook de sociale ontwikkeling. We bieden verschillende dingen aan, **waaruit kinderen een keuze kunnen maken**. Binnen de BSO bieden wij kinderen de mogelijkheid tot het aangaan van verschillende sociale contacten met kinderen van diverse leeftijden en met verschillende volwassenen. We hebben ook aandacht voor de integratie van de BSO-kinderen met kinderen die in de wijk wonen. De nadruk ligt dan ook op vrijheid om zelf te kiezen met wie je speelt en wat je doet. Wij zoeken steeds het midden tussen kinderen vrij bezig laten zijn en bezig zijn met de kinderen. Kinderen leren door ervaringen. Door over grenzen heen te gaan en de reactie die daarop volgt, ontdekken de kinderen hun eigen en andermans grenzen. Ook proberen we de kinderen zo veel mogelijk zelf te laten doen, bijv. ruzies oplossen. De kinderen mogen eerst zelf proberen om het samen op te lossen.

4. De pedagogische doelstelling van 't Klokhuis

We willen dat kinderen de BSO-tijd ervaren als vrije tijd, waarin ze kunnen doen wat ze graag doen. We leren kinderen daarbij rekening te houden met andere kinderen, want er lopen natuurlijk nog veel meer kinderen rond!. Kinderen maken erg snel vriendjes en we stimuleren ze ook om met andere kinderen te spelen.

We werken vaak met themaweken en de hele BSO staat dan in het teken van dat thema. Het is een manier om rondom de feesten door het jaar heen, zoals Sinterklaas, Kerst, Pasen etc. van alles te ondernemen, zoals knutselen, bakken, de BSO versieren etc. **We gaan ook regelmatig weg, bij voorbeeld op bezoek bij een boer, naar het zwembad of naar de dierentuin.** In de zomervakantie gaan we een week naar het bos.

We vinden het belangrijk dat kinderen de gelegenheid krijgen om zelf te kiezen wat ze doen. Op school moeten ze al zoveel.

In 't Klokhuis is een uitgebreide keuken aanwezig. We stimuleren kinderen om mee te doen aan de kookactiviteiten. Daardoor maken ze kennis met allerlei kooktechnieken en onbekende eetgewoonten. In de keuken is bovendien samenwerken met elkaar een belangrijk aspect.

Creativiteitsontwikkeling wordt **o.a.** gestimuleerd door kleien, **vouwen en knutselen**. Er is een keramiekoven aanwezig.

De wat oudere kinderen stromen door naar de 10+ groep. Deze groep is nog steeds in ontwikkeling maar begint meer en meer een eigen groep te worden.

5. De pedagogische praktijk rondom de basisregels op 't Klokhuis

We vinden het erg belangrijk dat kinderen elkaar respecteren. We staan bijv. niet toe dat kinderen elkaar uitschelden. En pestgedrag proberen we zo vroeg mogelijk te ontdekken en we gaan hier dan direct mee aan de slag. Als we merken dat er een kind buitengesloten wordt of niet goed durft mee te spelen, schenken wij daar extra aandacht aan. We helpen de kinderen om hun plekje te krijgen binnen de groep. Zodra zij zich veilig gaan voelen kunnen ze zichzelf vaak redden.

Als er een nieuw kind komt houden we dit kind de eerste tijd goed in de gaten en letten erop dat het kind het leuk vindt op de bso en of het kind door de groep wordt geaccepteerd.

In het algemene pedagogisch beleid is in de vorm van pedagogische basisregels voor de hele organisatie vastgelegd wat we doen. In dit pedagogisch profiel beschrijven wij hoe wij dit doen op 't Klokhuis. De basisregels zijn onderverdeeld naar de vier opvoedingsdoelen **van Riksen - Walraven** uit de Wet Kinderopvang.

5.1. Emotionele veiligheid op 't Klokhuis

Het belangrijkste bij 't Klokhuis op het gebied van emotionele veiligheid is:

- ❖ dat kinderen zich veilig voelen op de BSO
- ❖ dat kinderen elkaar respecteren en bijv. niet schelden
- ❖ dat we de tijd nemen voor de kinderen
- ❖ dat we praten met de kinderen of uitleg geven als er iets niet goed gaat

5.1.1. Voldoende aandacht voor wennen op een nieuwe groep

Als er op de jongste groep een nieuw kind komt, dan spreken we altijd vóór de eerste echte dag een keer af met de ouders en het kind om kennis te maken en wat dingen door te spreken. Het kind kan dan komen kijken en eventueel al meespelen met de andere kinderen. Het kind weet dan ook alvast wie de **groepsleiding is** en voelt zich daarna vaak meer op zijn gemak. Ze hebben de plek gezien en heel vaak kennen ze ook al kinderen die op de BSO zitten. Bij de oudste groep en de 10+ groep gaat die overgang heel geleidelijk. Het kind is al bekend met de volgende groep. Ze zijn er regelmatig geweest, spelen er als ze dat willen. Ze kennen de groepsleiding inmiddels ook. Nieuwe kinderen die van buiten komen en echt nieuw bij de oudste groepen komen, kunnen altijd een keertje meedraaien om te zien hoe het gaat. Voor alle groepen geldt dat we nieuwe kinderen in de gaten houden om te zien of ze zich prettig voelen en aansluiting vinden bij de groep. **Een kind dat nieuw is op de groep krijgt een rondleiding en uitleg van een ander BSO kind.**

5.1.2. Bij plaatsing van kinderen rekening houden met specifieke omstandigheden, zoals samenstelling van de groep op dat moment

't Klokhuis krijgt hoofdzakelijk kinderen van de twee scholen in Noordwest. Als er kinderen van andere scholen komen, omdat ouders dat graag willen, kan dat. We wijzen wel op de praktische kant van deze wens. **Kinderen zitten relatief lang in de bus als ze naar de BSO gaan. Tijdens schoolverlofdagen gaan deze kinderen eerst naar een andere BSO en komen dan 's middags naar 't Klokhuis.**

5.1.3. Rekening houden met specifieke behoeften van kinderen en de eigenheid van een kind respecteren

Soms hebben we kinderen met specifieke behoeften, zoals een kind met een lichamelijke **beperking**. We nemen de tijd om zo'n kind goed te begeleiden. We leggen ook aan andere kinderen uit waarom dit kind bijv. andere voeding krijgt.

5.1.4. Gevoelens (bijv. blijdschap, verdriet) serieus nemen

We laten kinderen hun gevoelens uiten. Als kinderen heel verdrietig zijn troosten we ze en vragen hen wat er is. We nemen gevoelens altijd serieus. We praten erover met het kind als het daar behoefte aan heeft. Soms willen kinderen juist even alleen zijn, daarvoor is ook de mogelijkheid. We benoemen de gevoelens die we zien bij de kinderen, zodat ze weten dat het opgemerkt wordt.

5.1.5. Zorgen voor veilige hechting, voor geborgenheid, zorgen dat kinderen zich veilig voelen

We vinden het belangrijk dat kinderen zich veilig voelen op de BSO. Daarom zorgen we voor een huiselijke sfeer. We laten kinderen weten dat we er altijd voor hen zijn en geven ze vertrouwen. We nemen ze altijd serieus. We zorgen ook voor een plek waar kinderen zich kunnen terugtrekken.

5.1.6. Zorgen voor voorspelbaarheid, structuur in de dag, vaste en sensitieve groepsleiding, rituelen en vieringen

Er zijn vaste momenten om te drinken en (fruit) te eten. We houden rekening met diverse vieringen in het jaar. We brengen dan de groepsruimten in de juiste sfeer en er is eten en drinken dat bij deze vieringen hoort, zoals pepernoten bij het Sinterklaasfeest. In vakanties hebben we vaak thema's. Bij de thema's stellen we dozen samen die later op 't Klokhuis of op andere locaties nog een keer gebruikt kunnen worden. Kinderen weten dan al helemaal wat er komt en wat ze kunnen verwachten.

We hebben ook regels waar we ons aan houden op de groepen. Enkele regels zijn:

- ❖ we hebben respect voor elkaar en elkaars mening
- ❖ we gaan goed om met spullen van elkaar en van de BSO
- ❖ waar je mee gespeeld hebt weer opruimen als je klaar bent.
- ❖ binnen niet gillen en schreeuwen tegen elkaar
- ❖ ruzie lossen we op door met elkaar te praten en naar elkaar te luisteren, kom je er niet uit dan ga je naar de groepsleiding
- ❖ jassen en tassen aan de kapstok

5.1.7. Aandacht voor lichaamstaal, 'lezen' van kinderen (inleven, invoelen en begrijpen van kinderen), niet te snel invullen

Voor wat betreft emotionele veiligheid vinden we het belangrijk om kinderen ook individuele aandacht te kunnen geven. Als we zien dat kinderen niet lekker in hun vel zitten proberen we er achter te komen wat er aan de hand is. We tonen belangstelling en staan open voor hun verhaal.

5.1.8. Aandacht voor ingrijpende gebeurtenissen in het leven van een kind

Bij ingrijpende gebeurtenissen in het leven van een kind, zoals geboorte van broertje of zusje, overlijden van een familielid, scheiding van de ouders of ziekte, moet het kind de mogelijkheid hebben om er over te praten als het dit wil. Of er juist niets over vertellen als het dit niet wil of kan. Als het kind maar het gevoel heeft dat de pedagogisch medewerkers er voor hem of haar zijn. Iedereen heeft een eigen manier van omgaan met emoties. Kinderen kunnen ook met tekenen of knutselen uiting geven aan hun gevoelens. Met de jongste kinderen vieren we een geboorte door het eten van beschuit met muisjes.

5.1.9. Aandacht voor lichamelijke veranderingen bij een kind

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
Team Klokhuis	a.vermeulen	o.bakker	23-02-2010	2

We hebben aandacht voor wat de kinderen bezig houdt wat betreft lichamelijke veranderingen: tanden wisselen, veranderen van hun uiterlijk, groeien. We praten erover als ze iets niet snappen of raar vinden, maar verliezen het respect hebben voor elkaar niet uit het oog.

5.1.10. Accepteren van elk kind zoals het is, elk kind zijn eigen ontwikkeling in zijn eigen tempo gunnen, stimuleren als dat nodig is

Elk kind is anders in gedrag. Als wij een kind accepteren zoals het is en doet, biedt dat veiligheid. We kunnen bepaald gedrag van een kind afwijzen maar daarmee niet het kind. Ieder kind mag er zijn. Kinderen ontmoeten verschillende leeftijdsgroepen bij de BSO, ze kunnen daardoor aansluiten bij andere kinderen met hetzelfde ontwikkelingsniveau. En ze kunnen ook kiezen voor juist extra uitdaging bij oudere kinderen of voor meer veiligheid bij jongere kinderen. Ieder kind brengt een eigen karakter mee en eigen ideeën en visie op zaken. Wij leren de kinderen die eigenheid te respecteren en doen dat zelf ook.

5.1.11. Bij overtreden van regels nooit het kind afkeuren, alleen het gedrag

Als een kind iets doet wat niet mag, praten we er rustig over en maken duidelijk dat we het gedrag afkeuren, niet het kind zelf. We leggen uit waarom iets niet mag en wat er kan gebeuren als het kind zoiets doet. We sluiten conflicten altijd in een positieve sfeer af.

5.1.12. Een sfeer scheppen waarin kinderen zich welkom voelen

Bij binnenkomst van de kinderen begroeten we ze en tonen belangstelling voor wat ze gedaan hebben. De BSO is huiselijk ingericht, de ruimte heeft sfeer. De kinderen zijn aardig tegen elkaar. Kinderen die onaardig doen, spreken we daarop aan. We hebben aandacht voor elk kind afzonderlijk en we verdelen onze aandacht, daar letten we extra op. Bij vertrek zeggen we elkaar ook gedag.

5.1.13. Praten met kinderen en uitleg geven als ze grenzen overschrijden

We leggen altijd uit dat we grensoverschrijdend gedrag afkeuren en niet het kind zelf. We maken duidelijk waarom we bepaald gedrag niet toestaan.

5.2. Persoonlijke competenties op 't Klokhuis

De belangrijkste aandachtspunten i.v.m. de ontwikkeling van persoonlijke competenties zijn

- het bieden van een afwisselende en uitdagende speelomgeving
- kinderen in hun waarde laten
- begrip hebben voor het eigen niveau van elk kind
- aandacht hebben voor kinderen met een achterstand of kinderen die zich vervelen

5.2.1. Zorgen voor uitdagende omgeving die tegemoet komt aan het verlangen van kinderen om op verkenning te gaan, nieuwe dingen te ontdekken en zich de wereld eigen te maken.

Kinderen hebben een zekere vrijheid hierin. Uiteraard in overleg en met toestemming van de ouders. Bijv. als het gaat om het klimmen in bomen en het spelen bij de sloot. ***Er hangt een lijstje bij de jongste groep, waar op de kinderen kunnen zien of ze toestemming hebben om bij de sloot te komen.***

Ook voor het spelen buiten het BSO – terrein door de kinderen van 7 tot 12 jaar, zijn afspraken gemaakt en grenzen gesteld. Zij mogen bij voorbeeld bij de sloot spelen in het stuk tussen de twee bruggen die zichtbaar zijn vanuit de BSO. Kinderen van 10 jaar en ouder hebben de behoefte om buiten het BSO terrein te kunnen gaan en af te spreken met vriendjes in de wijk. Dit kan met toestemming van ouders en afspraken over tijd en plaats. Willen een aantal kinderen in de wijk spelen dan gaat er altijd een pedagogisch medewerker mee. Bij de oudste groep is een stoei, daarin kunnen ze zich lekker uitleven.

Kinderen die de hele dag op school bezig zijn geweest, moeten zich na schooltijd kunnen uitleven.

Binnen of buiten. Op het schoolplein vinden allerlei sport en spel activiteiten plaats. En er is een grote keuken waar we allerlei kookactiviteiten houden. ***Eten klaar maken is voor de meeste kinderen een nieuwe ervaring. Het is een kennismaking met vaardigheden als afwegen, snijden e.d. Ze ervaren dat voedsel niet altijd kant-en-klaar uit een pakje komt maar vers te bereiden is.***

5.2.2. Zorgen voor afwisseling door aanbod van rustige en meer actieve activiteiten, voor gevarieerd spelmateriaal waardoor kinderen spelenderwijs de grenzen van hun eigen 'kunnen en kennen' ontdekken, ervaren, verleggen en daarvan leren.

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
Team Klokhuis	a.vermeulen	o.bakker	23-02-2010	2

Tijdens de vrij spel momenten, binnen en buiten, hebben kinderen de keuze met welk spelmateriaal zij willen spelen. Hierdoor ervaren ze hun eigen kennen en kunnen en het verleggen van grenzen. In school en vakantie weken worden er verschillende activiteiten aangeboden, meestal per stamgroep. Dit zijn uiteenlopende activiteiten: met z'n allen tikkertje doen op het plein, koken bij Vreemde streken, bezoek aan de kinderboerderij, survival of mee met de waterscouts etc.

5.2.3. Mogelijkheden bieden voor ontwikkeling van motoriek, kinderen aanmoedigen motorische vaardigheden te vergroten

We respecteren de grenzen van kinderen. We stimuleren maar we forceren niet. Het kan goed voor het zelfvertrouwen zijn om iets te proberen wat je nog nooit eerder hebt gedaan. **We hebben ook activiteiten waarbij je vies kunt worden. We vertellen ook dat het niet erg is om vies te worden.**

5.2.4. Stimuleren spraak- en taalontwikkeling door duidelijk en correct spreken, zinnen zonodig herhalen i.p.v. verbeteren, anderstalige kinderen in het Nederlands aanspreken, activiteiten verbaal begeleiden en gebruik maken van verhalen, liedjes en rijmpjes

Als kinderen iets fout uitspreken, zeggen wij dat je het eigenlijk anders zegt en dan zeggen we het goede woord voor. We willen graag dat kinderen Nederlands praten op de BSO. Als kinderen op de BSO in hun eigen taal praten, leggen we hen uit dat dit thuis wel kan, maar op de BSO niet omdat de ander kinderen hen dan niet begrijpen. We letten ook op het taalgebruik van de kinderen. We vinden schuttingtaal of ander grof taalgebruik niet goed. Als dit gebeurt, praten we daar met de kinderen over.

5.2.5. Stimuleren van verstandelijke ontwikkeling door aanbieden van gevarieerd spel materiaal, reële eisen stellen afgestemd op leeftijd en belangstelling van kinderen

Bij aanschaf van nieuw materiaal gaan we na wat er leeft bij de kinderen en we schatten in of het past bij de leeftijdsgroep. We zorgen voor knutselmateriaal en sport en spel materiaal. We letten erop dat spel materiaal veilig en duurzaam is. Wij kiezen ervoor om geen computer te hebben voor de jongste kinderen. Wel hebben we een televisie waar we soms een film kijken die natuurlijk voor deze leeftijd geschikt is. De oudste kinderen mogen wel op de computer maar met duidelijke afspraken wat betreft aantal kinderen, speeltijd en soort spelletjes.

5.2.6. Stimuleren van creatief denken, kinderen aanmoedigen nieuwe dingen uit te proberen, initiatieven te nemen

Er is bouw materiaal op de BSO dat de fantasie stimuleert, zoals Lego, blokken, K'nex en Kapla. We stimuleren kinderen op een positieve manier om mee te doen met spellen, knutselactiviteiten etc.; kinderen die bijv. veel dingen eng vinden, stimuleren we zo om mee te doen. Door middel van kookactiviteiten, klei - activiteiten en uitstapjes moedigen we kinderen aan nieuwe dingen uit te proberen.

5.2.7. Rekening houden met specifieke behoeften en interesses van kinderen, elk kind accepteren zoals het is, elk kind eigen ontwikkeling in eigen tempo gunnen

Elk kind heeft zijn/haar eigen interesses. We letten erg op wat kinderen leuk vinden. Bijvoorbeeld ook de themaweek passen we hierop aan. Verder zorgen we dat elk kind bij ons alles in zijn eigen tempo kan doen.

5.2.8. Kinderen helpen zelfvertrouwen te ontwikkelen door te stimuleren, waarderen en complimenteren

We doen dit door waardering uit te spreken bij kinderen die iets gedaan hebben waar ze eerst tegen op zagen. We proberen altijd te stimuleren en ze dan complimentjes te geven als ze iets goed gedaan hebben.

5.2.9. Kind ruimte geven om eigen identiteit te ontwikkelen

Kinderen krijgen de ruimte zelf te doen wat ze willen en aan te geven wat ze leuk vinden of niet.

5.2.10. Kinderen leren zelf conflicten op te lossen en assertief te zijn

Als kinderen ruzie hebben en bij ons komen, vragen we eerst of ze er zelf al over gepraat hebben en dat doen ze vaak ook al. Als ze er echt niet uit komen dan helpen we wel. Maar we laten de problemen oplossen door de kinderen zelf.

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
Team Klokhuis	a.vermeulen	o.bakker	23-02-2010	2

5.2.11. Kinderen in de BSO aanmoedigen kinderen nieuwe interesses en hobby's te ontwikkelen

Door zoveel mogelijk uiteenlopende spelmaterialen en activiteiten aan te bieden, proberen wij de individuele interesses bij de verschillende kinderen te stimuleren. Wij laten ze hierbij het liefst zelf kiezen. Als een kind verloren rondloopt, proberen wij het kind te stimuleren om eigen vriendjes te maken en eigen interesses te ontwikkelen. Ook als een kind zich vaak verveelt, bieden wij speelmogelijkheden aan. Een kind dat telkens met hetzelfde materiaal speelt, dus eenzijdig speelt, moedigen we aan ook andere activiteiten te ondernemen. Wij schakelen dan soms de ouders in en bespreken met hen waar hun kind thuis zoal mee speelt en wat het dus misschien leuk vindt om te doen. Bij nieuwe activiteiten en spelmaterialen stimuleren wij de kinderen tot het ontdekken en ervaren van andere mogelijkheden. We blijven er alert op dat BSO vrije tijd van kinderen is en dat kinderen daarom de vrijheid moeten krijgen om hun tijd zelf in te delen.

5.2.12. Praten met kinderen en uitleggen als ze grenzen overschrijden

We leggen ze altijd goed uit waarom iets niet mag en wat de gevaren er van zijn. Als het duidelijk is voor de kinderen komt het beter aan.

5.2.13. Aandacht voor evenwicht tussen groepsactiviteiten en individuele activiteiten

We maken van de BSO een plek waar kinderen zich thuis voelen en alle mogelijkheden hebben om zich te ontplooiën. We houden rekening met de individuele behoeften van ieder kind. Door groepsactiviteiten stimuleren we tevens de sociale ontwikkeling. Binnen de BSO bieden wij kinderen de mogelijkheid tot het aangaan van verschillende sociale contacten met kinderen van diverse leeftijden en met verschillende volwassenen. We proberen de integratie van BSO-kinderen met kinderen uit de wijk te bevorderen. De nadruk ligt dan ook op vrijheid om zelf te kiezen met wie je speelt en wat je doet. Wij zoeken steeds het midden tussen kinderen vrij bezig laten zijn en bezig zijn met de kinderen. Kinderen leren door ervaringen. Door over grenzen heen te gaan en de reactie die daarop volgt, ontdekken de kinderen hun eigen en andermans grenzen. We bieden voldoende activiteiten aan waar kinderen zelf actief mee kunnen doen. We vinden het belangrijk dat kinderen leren omgaan met winnen en verliezen. Winnen hoeft niet altijd. Verliezen is natuurlijk niet leuk, maar kinderen moeten ook daar mee leren omgaan. We stimuleren het meedoen met groepsactiviteiten. **Daarnaast is er voor kinderen volop gelegenheid om eigen invulling te geven aan hun vrije tijd.**

De computer is niet meer weg te denken binnen de BSO. Er is gekozen om voor de jongste kinderen geen computer of spelcomputer neer te zetten.

Voor de kinderen vanaf 7 jaar is er wel een computer met aansluiting op internet. Kinderen mogen, na inschrijving in de daarvoor bestemde agenda, een kwartier op de computer spelen. Er mogen 2 kinderen kijken die door de speler zijn uitgekozen. Bij het gebruik van internet zijn nog een aantal regels afgesproken zoals:

Het verbod van 12+ sites

Het hacken of misbruiken van elkaars wachtwoord.

Wij vinden het ook belangrijk dat er besproken wordt waarom bepaalde sites niet bezocht mogen worden.

De groepsleiding kijkt regelmatig in de geschiedenis / cookies van de computer om te zien welke sites er bezocht worden. Er is een filter geplaatst en er is toezicht zodat pedagogisch medewerkers zicht hebben op wat kinderen op internet doen. Dit toezicht bestaat uit het regelmatig meekijken bij het computeren.

Voor de oudere kinderen is er ook een Will. Er is gekozen voor een Will omdat spelen op de Will ook bewegen en actief meedoen betekent.

Natuurlijk zijn er ook heel regelmatig computervrije - en Willvrije dagen

5.2.14. Aandacht voor lichamelijke veranderingen en ontwikkeling van seksualiteit

We maken opvallende ontwikkelingen bespreikbaar. Respect voor elkaar mag daarbij niet uit oog verloren worden. Bij de jongste groep is het nog niet echt van toepassing. Maar als kinderen praten over lichaam en seks dan leggen wij alles gewoon serieus uit op een manier dat kinderen het snappen.

5.2.15. Stimuleren gezond en veilig gedrag bij kinderen, rekening houdend met hun leeftijd en ontwikkelingsniveau

Hierin geven wij het goede voorbeeld door te laten zien hoe het moet, bijv. handen wassen voor het eten. Maar ook bijv. je hand uitsteken als je een andere weg inslaat met de fiets.

5.3. Sociale competenties op 't Klokhuis

Wat betreft de ontwikkeling van sociale competenties hebben we de volgende vuistregels:

- elk kind heeft zijn eigen behoeften

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
Team Klokhuis	a.vermeulen	o.bakker	23-02-2010	2

- we stimuleren kinderen om zelf dingen op te lossen en elkaar te helpen
- bij ongewenst gedrag praten we met het kind en leggen we uit waarom hij/zij dit niet mag doen

De basisregels over dit onderwerp passen we op de volgende manieren toe.

5.3.1. Stimuleren van positieve groepsfeer, kinderen aanmoedigen dingen samen te doen en te delen

We gaan uit van het eigen initiatief van kinderen maar we bieden ook groepsactiviteiten aan. Bijv. koken, spel of knutselen. Als kinderen buitengesloten worden praten we erover met de kinderen en leggen we uit dat dit natuurlijk niet leuk is. Als een van de kinderen iets niet kan stimuleren we de andere kinderen om dat kind te helpen.

5.3.2. Kinderen geven-en-nemen leren, leren conflicten op te lossen

We stimuleren kinderen om zelf conflicten op te lossen voordat ze naar ons toe komen. Ook leren we dat ze niet altijd alles kunnen doen wat ze willen en dat ze rekening moeten houden met de andere kinderen die ook op de BSO zijn. Soms wil iedereen hetzelfde spel doen. Dan leggen we uit dat ze samen moeten oplossen hoe ze dat gaan doen.

5.3.3. Kinderen leren zich in te leven in de ander, begrip te hebben voor de ander

Dit houdt in dat je leert met anderen om te gaan. Spelen betekent ook: omgaan met winnen en verliezen en rekening houden met elkaars wensen. We leggen duidelijk uit dat het niet leuk is als bijv. iemand steeds wint met een spel terwijl dat komt omdat diegene vier jaar ouder is.

5.3.4. Kinderen leren dat iedereen anders is en dat iedereen gelijkwaardig is

We geven soms uitleg over het anders zijn. We vertellen dan bijv. dat niet alle kinderen van dezelfde leeftijd dezelfde dingen kunnen of dezelfde dingen leuk vinden.

5.3.5. Stimuleren andere culturen te verkennen (boeken, spelletjes, gerechten, feesten)

We willen graag dat kinderen respect leren voor andere culturen. We proberen hen te leren hoe ze open kunnen staan voor andere culturen, gewoonten en rituelen. We hebben boekjes over andere landen. Er zijn buitenlandse kinderen op de BSO, ook daarover praten we wel eens in de groep. Ook hebben we als thema vaak een land waar we de kinderen dan kennis mee laten maken. We koken vaak buitenlandse gerechten bij het kinderkookcafé en laten dan steeds een ander land aan bod komen. Hierdoor komen kinderen met andere producten en gerechten in aanraking. De kinderen die uit een andere cultuur komen kunnen dan bijv. iets laten zien of vertellen over de gewoonten en gebruiken uit hun moederland.

5.3.6. Belonen van gewenst gedrag, corrigeren van ongewenst gedrag en ongewenst gedrag alleen bestraffen als corrigeren niet helpt

Als kinderen iets goed doen dan geven we complimentjes. Naast het belonen met woorden belonen we bijv. ook door het geven van verantwoordelijkheid aan de kinderen. Als kinderen iets doen wat niet mag leggen we uit waarom het niet mag, bijv. omdat dit gevaarlijk is. Als kinderen doorgaan met dat wat niet mag en corrigeren niet helpt, bestraffen we ze. Dit doen we bijv. door ze niet meer een bepaald spel te laten spelen of door hen verplicht buiten te laten spelen als het heel druk is binnen.

5.3.7. BSO-kinderen aanmoedigen actief te worden in kinderopvang en kinderopvang activiteiten

Hier zijn we dagelijks mee bezig, bijv. door kinderen zelf hun conflicten te laten oplossen. Ook doen we dit door aan de kinderen te vragen wat ze leuk vinden en wat ze bijv. zouden willen gaan doen die middag. Het vergroot het zelfvertrouwen van kinderen. Bij de oudere kinderen is er ook participatie en inspraak mogelijk via de kinderraad. ***De kinderraad wordt elk jaar voor de zomervakantie gekozen door de BSO kinderen. De kinderraad houdt zich bezig met de vraag hoe dingen eventueel anders kunnen bij de BSO. Ze hebben in de afgelopen jaren ook initiatief genomen tot acties voor goede doelen en slaapfeestjes. Voor de jongere kinderen zijn er de kindervergaderingen.***

5.4. Socialisatie en overdragen van waarden en normen op 't Klokhuis

Het allerbelangrijkste op het gebied van socialisatie voor 't Klokhuis is dat we

- kinderen laten weten dat niet iedereen hetzelfde is en dezelfde dingen leuk vindt

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
Team Klokhuis	a.vermeulen	o.bakker	23-02-2010	2

- kinderen aanspreken op hun gedrag, uitleggen waarom iets niet mag
- altijd eerlijk zijn tegen kinderen, bijv. niet het verhaal over de ooeivaar vertellen

5.4.1. Als groepsleiding bewust omgaan met eigen waarden en normen:

We proberen ons er steeds van bewust te zijn dat we een voorbeeldfunctie hebt. Het klopt niet om de kinderen te verbieden een 2^e koekje te nemen en er zelf wel van blijven dooreten. Als je zegt dat iets zo hoort, dan moet je zelf ook zo doen. We vinden het belangrijk om met kinderen die je aanspreekt oogcontact te maken. Ook letten we op taalgebruik.

5.4.2. Voorbeeldgedrag van groepsleiding is belangrijker dan mondelinge overdracht van waarden en normen

We zijn ons bewust van persoonlijke waarden en normen, we zijn niet 'waardevrij'.

5.4.3. Respecteren van anderen, hun mening en hun bezit, vermijden van vooroordelen

We leggen kinderen uit dat niet ieder kind hetzelfde is en dat iedereen een eigen mening heeft. Ze moeten dit ook leren te respecteren en er mee leren omgaan dat niet alles zomaar kan.

5.4.4. Respecteren van alles wat leeft

We vinden het goed dat kinderen bij de sloot beestjes vangen om ze bekijken maar we zetten ze daarna altijd weer terug in de sloot. Spelen bij een boom mag maar je mag er geen takken van af breken. We leggen ook uit waarom dit niet goed is en waarom het zielig is voor dieren om ze in een potje te bewaren.

5.4.5. Niet accepteren van gewelddadig of agressief gedrag

Wij spreken kinderen op dit gedrag aan. We leggen uit waarom dit niet mag en wat er kan gebeuren. Ook geven we aan hoe de kinderen het wel zouden moeten doen, zoals erover praten en rustig proberen te blijven. Wij gaan hier evt. ook met de ouders/verzorgers over in gesprek. Bij conflicten proberen we te voorkomen dat de hele groep erbij wordt betrokken.

Er kunnen ook consequenties verbonden zijn aan agressief gedrag. Een kind krijgt in ieder geval een time-out. We zullen ook proberen er achter te komen hoe een uitbarsting van agressie tot stand is gekomen. Dit doen we door het gesprek aan te gaan met de betrokken partijen. Een aanpak is ook erg afhankelijk van een situatie en van het kind. Sommige kinderen kun je beter even met rust laten voordat je wat probeert uit te zoeken. Bij anderen werkt direct ingrijpen beter.

5.4.6. Niet accepteren van pesten

Wij letten goed op of er kinderen worden gepest en als het kan proberen we het te voorkomen. We spreken kinderen erop aan en leggen uit dat het niet leuk is als je gepest wordt. We proberen het om te draaien: 'hoe zou jij het vinden als jij.etc. Kinderen die vaak ruzie hebben stimuleren we toch om ook samen te gaan spelen. Er is een verschil tussen pesten en plagen. Maar de scheidslijn is dun. Als er geplaagd wordt, hebben alle betrokken kinderen plezier, het is goedmoedig. Bij pesten vinden een of meerdere kinderen het niet leuk. Hier is sprake van een ander pijn doen en geen respect hebben voor de ander. Pesten is tevens vaak structureel, terwijl plagen incidenteel plaatsvindt. Plagen wordt door iedereen geaccepteerd en bevat humor en soms ironie. Kinderen leren hiervan, het is ook een oefening in weerbaarheid. Bovendien stimuleert het hen om hun grenzen aan te geven. Pesten keuren wij af. De pester spreken wij aan op het gedrag en vragen hoe hij of zij het zou vinden als ze zelf gepest zouden worden. Een kind hoeft niet iedereen aardig te vinden, maar er is geen enkele reden om iemand te pesten. Helaas heeft de groepsleiding niet altijd zicht op wat er gebeurt. Hoe meer vrijheid de kinderen krijgen, des te meer kan er ongezien en ongehoord gepest worden. We letten wel op signalen van gedragingen van een kind dat erop zou kunnen wijzen dat het gepest wordt. Bijv. als een kind buiten de groep staat of steun zoekt bij de leiding. Kinderen die gepest worden, verbergen het ook vaak voor hun ouders. Zodra wij merken dat er gepest wordt grijpen wij in en laten zo de kinderen weten dat zij naar ons toe kunnen komen. Daarbij zijn we wel weer alert op het verschil tussen klikken(doelbewust iemand beschuldigen om positief over te kunnen komen) en het aangeven van pesten. Dit moet duidelijk zijn voor de kinderen.

5.4.7. Niet accepteren van liegen

Soms weet je gewoon dat een kind iets gedaan heeft terwijl het kind blijft zeggen dat het niet zo is. We gaan hierover praten met het kind en zeggen dat we echt niet boos zullen worden maar dat je wel altijd eerlijk moet zijn over alles. Daarna spreken we het kind nog wel aan over hetgeen hij/zij heeft gedaan. We vinden een keer de regels overtreden minder erg dan erover liegen.

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
Team Klokhuis	a.vermeulen	o.bakker	23-02-2010	2

5.4.8. Niet accepteren dat kinderen elkaar onderling zwart maken

Klikken over het gedrag van andere kinderen accepteren we niet. Als kinderen gaan praten over andere kinderen in negatieve zin, dan spreken we ze hierop aan. We houden er niet van als kinderen gaan praten over andere kinderen in negatieve zin.

5.4.9. Aandacht en respect voor de gelijkwaardigheid van ieder kind ongeacht leeftijd, kleur, religie, geslacht etc.

We laten merken dat ieder kind belangrijk is en dat het niet uitmaakt hoe je er uit ziet of waar je vandaan komt of hoe je heet etc. Als kinderen hier rare dingen over zeggen spreken we ze erop aan en leggen we het een en ander uit.

5.4.10. Duidelijk zijn over 'onze manieren' maar wel flexibel met regels omgaan

Regels kunnen flexibel zijn, zeker bij oudere kinderen. Dit is afhankelijk van de regel en de situatie. Regels kunnen veranderen als de situatie verandert. We hebben duidelijke regels bij de jongste groep. Bijv. dat bij binnenkomst iedereen een cracker mag kiezen. Maar soms wijken we hier vanaf en mogen ze er nog een. Hierbij zeggen we altijd wel duidelijk dat het een uitzondering is en dat we dat niet altijd doen. We vinden dat een kind stout mag doen; stout doen hoort bij het leerproces. Als je nooit de grenzen overschrijdt leer je nooit wat mag en niet mag. Wij bewaken deze grenzen. Liever belonen we gewenst gedrag en corrigeren we ongewenst gedrag. Ongewenst gedrag bestraffen we alleen als corrigeren niet helpt.

5.4.11. Stimuleren van onderlinge solidariteit, kinderen aanmoedigen elkaar te helpen

Als een kind iets niet kan of het lukt niet, stimuleren we het kind om hulp te vragen aan andere kinderen of we stimuleren zelf de andere kinderen om het kind te helpen.

5.4.12. Kinderen leren mensen met lichamelijke of verstandelijke beperkingen te respecteren

Als zich een dergelijke situatie voordoet dat de kinderen hiermee in aanraking komen, zullen we uitleggen wat er met die persoon aan de hand is. We zullen uitleggen dat het niet gek is eventueel bijv. meer vertellen over hoe het gekomen is.

5.4.13. Respecteren ieders normen en waarden t.a.v. seksualiteit, bewaken van grenzen van alle betrokkenen op dit gebied (groepsleiding en gastouders, ouders, de omgeving)

We zorgen dat ieders grenzen worden gerespecteerd, ook die van onszelf. Verder houden we rekening met de grenzen van de ouders.

5.4.14. Ontspannen omgaan met blootspelletjes, doktertje spelen e.d. bij jonge kinderen, toezicht houden, ingrijpen als het extreme vormen aanneemt en als kinderen grenzen overschrijden

Als kinderen bijv. in hun onderbroek rond willen lopen kan dat. Hier hebben we geen problemen mee. Maar als ze helemaal in hun blootje willen lopen dan zeggen we toch dat ze dat maar niet moeten doen. We leggen dan uit dat ze het wel thuis kunnen doen maar hier lopen zoveel kinderen rond en ouders die dit misschien niet prettig vinden.

Als jonge kinderen zichzelf betasten besteden we daar geen aandacht aan tenzij het extreme vormen aanneemt. Voor de kinderen van de oudste groepen komt het eigenlijk niet meer voor dat ze bloot rondlopen. Dat past niet bij deze leeftijdsgroep.

Kinderen moeten de gelegenheid krijgen grenzen op te zoeken. Het is aan de groepsleiding die grenzen te bewaken. Het gaat om de grenzen van elk kind individueel, van de groepsleiding en van de ouders die bij de BSO betrokken zijn. We houden het in de gaten als kinderen lichamenlijk, maar ook verbaal, over grenzen heen gaan.

Als het gebeurt, grijpen we direct in. Als het nodig is, nemen we ook contact op met de ouders.

We leren kinderen ook om nee te zeggen als ze iets niet willen, zo wordt een kind weerbaarder.

Als kinderen regels / grenzen overschreden hebben, keuren we het gedrag van het kind af, maar niet het kind.

5.4.15. Voorlichtingsmateriaal, boeken en een luisterend oor bieden rondom seksualiteit bij BSO-kinderen

Op de BSO op de oudste groep ligt het boek "Seks en zo", een boek dat seks voor deze leeftijdsgroep uitlegt. Voor de jongste kinderen is er het boekje Blootje spelen. Als kinderen iets willen weten dat praten we erover en geven we altijd een serieus antwoord, in woorden die de kinderen snappen. Maar het verhaal van de ooievaar vertellen we niet, we vinden dat kinderen recht hebben op de waarheid.

auteur	portefeuillehouder	autorisatie dir	geldig m.i.v.	versie nr.
Team Klokhuis	a.vermeulen	o.bakker	23-02-2010	2

5.4.16. Uitleg geven bij de dingen die je doet

Als een kind wil weten wat wij als groepsleiding doen, dan leggen we het altijd uit. Wel in woorden die kinderen snappen.

5.4.17. Kinderen leren om ruzies uit te praten

Soms is het goed om bij ruzie even tot de rust te komen en de ruzie op een later moment uit te praten maar in ieder geval vóór het naar huis gaan. Een ruzie mag nooit door blijven sudderen tot een volgende dag. We stimuleren kinderen er zelf uit te komen.